

str. 204.: da se može razumjeti razlika između prirodne, obećane i povjerene tajne, trebalo je navesti primjere.

Ima dosta pogrešaka, koje su nastale dijelom nepažnjom, dijelom tiskom, pa će ih u drugom izdanju valjati popraviti: Tako u Predgovoru tri: Savizky, Kathrein, katolische., Hartman (str. 15), Schleiermeier (str. 14) jenseits (str. 15), Schaftesbury (str. 17). J. Stuart Mill dolazi kao dvije osobe: Stuart i Mill («Od zastupnika socijalnog eudajmonizma valja spomenuti Komta (Comte), Stuarda, Milla i Fr. Paulsena», str. 13).

Dr. A. Živković.

A. Lojano Seraphinus O. M. Cap.: Institutiones theologiae moralis ad normam iuris canonici, quas veteri compendio a P. Gabriele de Varceno confecto, suffecit. Opus postumum cura P. Mauri a Grizzana editum. Vol. I. Theologia fundamentalis. Taurini 1934. 8°, str. VII + 492, Ex officina libraria Marietti. Lit. 20.—

Po izjavi samoga P. Serafina ima ovaj kompendij da bude na porabu u prvom redu ispovjednicima i dušobrižnicima. U tom ga je cilju i on dotjeravao, tačno se držeći crkvenih propisa i mišljenja uvaženih teologa. Naučnog jednog cilja nema ovo djelo; čitavo ide za praktičnim ciljem. A kako i sâm autor navodi, da posve kratki moralni kompendiji baš nikome nijesu ni od kakove koristi, on se držao srednjega puta, pa nastoji ponešto i objašnjavati i dokazivati, da udovolji i zahtjevu koji danas nalaze potreba moralne izobraženosti klera.

Ovaj prvi svezak obuhvata četiri dijela: de actibus, de legibus, de conscientia i de peccatis. Brižno je čitava materija podijeljena u sekcije, poglavlja i članke, pregledno složena i izrađena; tu i tamo u iznošenju pojedinih rješenja vezana uz ime kojega od modernih moralista. Nijesu zanemareni ni stari majstori. Jezik lijep, lagan i čist. Nauka solidna i rezervirano umjerena. Knjiga će u kapucinskom redu naći zahvalnih sljedbenika, a i u gdjejojem bi seminariju mogla poslužiti kao dobar udžbenik. Nije prevelika, a nije prekratka, jer po mogućnosti uzimlje u obzir sve, što amo spada. Nema, istina, traktata de ultimo fine ni de libertate arbitrii, no to očito pretpostavlja kao poznato iz filozofije, koja se zahtijeva kao priprava za teologiju.

Na str. 79. navodi autor, da su nam potpuno nepoznati uzroci, koji dovode do raznih oblika u nasljedivanju. Možda bi trebalo reći, da smo se nekom poznavanju barem nešto približili i ako ne smijemo svemu povjerovati, što nam moderne nauke pružaju.

Na str. 115. govori de actu ethice bono. Da ne bude zabune, bolje je ostati kod ustaljene terminologije, pa govoriti ovdje de actu moraliter bono.

Na str. 349. dobro primjećuje, da se systema compensationismi zapravo može prikloniti probabiliorizmu, jer polazi s istoga principa.

Za praktičnu porabu bi moglo biti nešto više primjera, iz kojih si dušobrižnik sam može povući analogan zaključak. — Oprema knjige je ukusna, po uzoru ostalih izdanja knjižare Marietti, pa se djelo i s te strane preporučuje.

A. Ž.